

DUURZAAM INKOPEN

(versie 1.3, februari 2016)

Heijmans heeft de ambitie om de beste en meest innovatieve speler in de branche te zijn. Door te sturen op voortdurende kwaliteitsverbetering, innovatie, duurzaamheid en integraliteit realiseren we toegevoegde waarde voor onze klanten. Samenwerking in de gehele keten is hierbij van groot belang. Kern van de duurzaamheidsvisie voor Heijmans is dat zij toevoegt en/of creëert in plaats van onttrekt. Dat geldt niet alleen voor materialen, maar ook voor het gebruik van ruimte en energie. Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) zijn hierbij essentiële thema's.

Duurzaamheid en innovatie als selectiecriteria voor onze inkoop

Ruim 70 % van de omzet bestaat uit inkoop van materialen en diensten. Daarom spelen onze leveranciers en onderaannemers een zeer belangrijke rol bij het realiseren van onze duurzaamheid en innovatiedoelstellingen. We streven er daarbij naar, in samenspraak met opdrachtgevers en opdrachtnemers, om de nadelige gevolgen van onze activiteiten in de keten zoveel mogelijk te beperken en beslag op natuurlijke hulpbronnen te minimaliseren. Heijmans Procurement betreft haar opdrachtnemers bij het verbeteren van sociale aspecten, zoals arbeidsomstandigheden en veiligheid, gezondheid en milieu. Zij neemt hiervoor haar verantwoordelijkheid zowel binnen Heijmans als bij onze opdrachtnemers en in de bedrijfskolom.

Onze keuze voor een leverancier of onderaannemer wordt in toenemende mate beïnvloed door de vraag of de betreffende partij bijdraagt aan het bereiken van onze duurzaamheid- en innovatiedoelstellingen en die van onze opdrachtgevers. Duurzaamheid en innovatie zijn daarmee belangrijke selectiecriteria in ons selectieproces.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

In 2011 ondertekende Heijmans het Manifest "Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en Ondernemen" van het NEVI (inkoopvereniging), waarin vooraanstaande private en publieke bedrijven hun streven naar verankering van duurzaam ketenmanagement hebben vastgelegd. Andere convenanten die direct of indirect invloed hebben op het inkoopbeleid volgden, bijvoorbeeld de Green Deal Verduurzaming Beton. En zo ondertekende Heijmans in januari 2016 nog het convenant voor de toepassing van beton met het keurmerk "Beton Bewust". Hiermee zeggen wij toe om bij voorkeur beton toe te passen met dit keurmerk van de Vereniging van Ondernemingen van Betonmortelfabrikanten in Nederland (VOBN).

Daarnaast zijn er door de directies vastgestelde duurzaamheidscriteria en bijbehorende prestatie-indicatoren (KPI's) op het gebied van deelthema's zoals duurzaam hout, afval, energie en veiligheid. Verder wordt door Heijmans Procurement actief invulling gegeven aan specifieke duurzaamheidseisen die door opdrachtgevers van Heijmans voor bepaalde projecten zijn benoemd. Voor de inkoop van Heijmans zelf, op het vlak van facilitaire producten en diensten, is er sprake van een productgeoriënteerde aanpak, gericht op inkoop van uitsluitend duurzame producten en diensten. Een voorbeeld hiervan is de inkoop van groene energie.

Alle medewerkers van Heijmans Procurement hebben inmiddels het VCA VOL certificaat behaald. Daarnaast investeren we in het kennisniveau van onze medewerkers op het gebied van maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI).

Sinds 2010 bezit Heijmans het CO₂ bewust certificaat op het hoogste niveau 5. Vanuit deze positie worden we meer en meer geprikkeld om samen te werken met ketenpartners, die net als Heijmans gericht zijn op een voortdurende reductie van de uitstoot van CO₂, zowel ten gevolge van de eigen bedrijfsvoering, als ook voor de productie van ingekochte grondstoffen en materialen en uitbestede werkzaamheden zoals transport.

Het kader voor duurzaam inkopen bevindt zich voortdurend in ontwikkeling. En onze "groene" ambities zijn erop gericht om samen met onze voorkeurleveranciers aansprekende resultaten te boeken. Leidraad vormt de zich nog in conceptfase verkerende ISO 20400 ter zake Sustainable Procurement, afgeleid van de internationale richtlijn ISO 26000 voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Samen met onze opdrachtnemers identificeren wij per inkoopproductgroep de belangrijkste aandachtgebieden en initiatieven die de doorslag geven voor het continu verduurzamen van onze eigen bedrijfsvoering en de bedrijven waarmee wij in ons keten-netwerk samenwerken.

Overzicht van genomen maatregelen 2010-2015:

1. Algemene Inkoop- en Onderaannemingsvoorwaarden (AIOV)

Hierin zijn diverse duurzaamheidsaspecten geborgd, o.a. integriteit, veiligheid, gezondheid, milieu. Raam- en projectcontracten worden door Heijmans Procurement uitsluitend afgesloten op basis van deze voorwaarden.

2. Verklaring Duurzaamheid van Leveranciers en Onderaannemers

Ingeval van raamcontracten worden deze MVO-verklaring standaard ter ondertekening meegezonden naar opdrachtnemers. De door opdrachtnemers voor akkoord getekende verklaringen worden na retourontvangst als zodanig geregistreerd in het leveranciersmanagementsysteem van Heijmans. Dit systeem wordt ook uitgebreid met projectcontracten. Er wordt actief follow-up gegeven indien opdrachtnemers de MVO-verklaring niet getekend retourneren. Daar waar opdrachtnemers een vergelijkbare nog verdergaande gedragscode hanteren, wordt deze eigen gedragscode geaccepteerd en geregistreerd als MVO-verklaring binnen het leveranciersmanagementsysteem. Wanneer er leveranciers zijn die weigeren om te tekenen wordt altijd een gesprek aangegaan om vast te stellen waarom er niet wordt ondertekend. Mocht uit dit gesprek blijken dat de aangedragen redenen niet valide zijn, dan zal worden besloten om de leverancier uit het leveranciersbestand van Heijmans te verwijderen.

3. VCA-gecertificeerde onderaannemers

Onderaannemers die op de bouwlocaties en de werkplaatsen van Heijmans actief zijn, dienen de beschikking te hebben over een geldig VCA* of VCA** certificaat. Uitzonderingen zijn enkel toegestaan voor situaties waarin een opdrachtgever van Heijmans een onderaannemer voorschrijft of er sprake is van een door de directie van Heijmans Procurement ondertekende uitzonderingsverklaring.

4. Duurzaam hout

Sinds mei 2011 voert Heijmans het beleid dat aan al het direct en indirect ingekochte hout de eis gesteld wordt dat dit aantoonbaar 100% FSC, dan wel PEFC gecertificeerd hout dient te zijn. Uitzondering enkel in geval dat de principaal een niet-gecertificeerde houtsoort voorschrijft. De relevante bedrijfsonderdelen van Heijmans zijn FSC en PEFC gecertificeerd.

5. Natuursteen

Natuursteen wordt zoveel mogelijk ingekocht bij bedrijven die zijn aangesloten bij het TFT Responsible Stone Program (www.duurzamenatuursteen.nl), waarmee deze bedrijven de verplichting zijn aangegaan om de door TFT opgestelde gedragscode bij de hen toeleverende groeves en productiebedrijven in te voeren. Deze gedragscode richt zich o.a. op het uitsluiten van kinderarbeid en het verbeteren van werk- en leefomstandigheden in de groeves en zagerijen wereldwijd.

6. Advieswerk

Adviseurs en adviesbureaus worden geselecteerd op de mate waarin zij actief en innovatief zijn met de thema's "duurzaamheid" en "duurzaam bouwen". Deze onderwerpen maken integraal onderdeel uit van de met hen te sluiten overeenkomsten.

7. Afvalscheiding, afvalreductie en hergebruik van afval

Heijmans werkt samen met een beperkt aantal grote afvalverwerkende bedrijven. Er wordt actief gestuurd op maximale afvalscheiding op de bouwlocaties. Hierbij wordt gestreefd naar een afvalscheiding percentage van minimaal 65% op basis van tonnages, e.e.a. conform de Encord systematiek. Ook wordt er gestuurd op het vergroten van de op de bouwplaats aanwezige containers, hetgeen leidt tot forse reductie in het aantal noodzakelijke transportbewegingen. Voor de kantoorlocaties wordt gestuurd op een afvalscheidingpercentage van minimaal 98%.

Bij daartoe geschikte projecten wordt onderzocht of er een grondstoffenkringloop kan worden georganiseerd, waarbij er bij voldoende afvalvolume een retourstroom van bijvoorbeeld kalkzandsteen of steenwolisolatie wordt opgezet rechtstreeks terug naar de betreffende producent, die dit afval vervolgens weer inzet als grondstof (cradle-to-cradle).

Op projecten waar dit relevant is, wordt koper- en staalafval separaat ingezameld. Waar mogelijk wordt actief gestuurd op reductie van het gebruik van pallets en verpakkingsmaterialen, door meer gebruik te maken van bulkverpakkingen of de producten zonder verpakkingen al om te pakken in rolcontainers. Bij Heijmans Infra wordt er gestuurd op minimaal 75% hergebruik van afval. Ook wordt hier actief gezocht naar hergebruik van bouwmaterialen die overgebleven zijn op projecten en via het Heijmans Grondstoffennetwerk (een soort interne marktplaats) als nieuw ingezet kunnen worden op andere locaties. In asfaltmengsels voor onderlagen van asfaltwegen past Heijmans zonder kwaliteitsverlies tot 60% oud asfalt toe. Om de recycling van asfalt nog verder te stimuleren wordt onderzocht om hergebruik van asfaltgranulaat ook in hoogwaardige toplagen toe te gaan passen.

8. Sloopwerk

Sloopwerk wordt door Heijmans nadrukkelijk onderkend als een m.b.t. duurzaamheid zeer kritische productgroep. Sloopwerk wordt daarom enkel uitbesteed aan daartoe gespecialiseerde bedrijven, die dienen te beschikken over geldige SVMS-007, ISO 9001 en VCA* (of VCA**) bedrijfslicenties. Tevens

dienen deze bedrijven ISO 14001 gecertificeerd te zijn of de intentie bevestigen dit certificaat binnen een jaar te behalen. Sloopbedrijven met een OHSAS 18001 certificaat verdienen de voorkeur. Voor sloop ("strippen") wordt dit als contractbepaling in elke projectopdracht opgenomen.

Per project na afloop van de werkzaamheden wordt een door het sloopbedrijf opgestelde en ondertekende stoffenverantwoording conform SVMS-007 ter beschikking gesteld. Daarnaast dient het sloopbedrijf per kalenderjaar totaalrapportages te verstrekken over alle ten behoeve van Heijmans uitgevoerde opdrachten. Uitgangspunt dient te zijn, dat het betreffende sloopbedrijf op een sluitende wijze aantoonbaar kan maken dat minstens 95% van het bouw- en slooafval gerecycled wordt of gebruikt wordt voor energieopwekking conform de actuele versie van het Landelijk Afvalbeheerplan 2009-2021 (LAP).

Asbestsanering wordt uitsluitend uitgevoerd door hierin gespecialiseerde bedrijven die in het bezit zijn van een geldig SC 530 certificaat. Ingeval een opdracht ook het afvoeren en/of verwerken van steenachtige materialen inhoudt, dient het betreffende uitvoerende bedrijf te beschikken over een geldig BRL 2506 certificaat. Ingeval er sprake is van (gedeeltelijke) bodemsanering en/of mogelijke aantasting van het waterbeheer en/of archeologisch onderzoek van de bodem, dient het uitvoerende bedrijf te beschikken over een geldig SIKB 7000 certificaat.

9. Afvalmanagementrapportages / ISO 14001

Daar waar Heijmans of de principaal de eis stelt om afvalmanagement rapportages te ontvangen van haar opdrachtnemers, dient dit eenduidig conform de voorschriften van ISO 14001 te worden uitgevoerd, zonder de eis ook echt in het bezit te zijn van het certificaat. Dit geldt voor de in dit kader als kritisch te beoordelen opdrachtnemers, zoals afval- en sloopbedrijven, betonmortelproducenten, schoonmaakbedrijven enz. In 2016 wordt onderzocht of aan deze bedrijven de eis gesteld moet gaan worden om als opdrachtnemer van Heijmans verplicht in het bezit te zijn van een geldig ISO 14001 certificaat. Registratie in het leveranciersmanagementsysteem van het bezit van een ISO 14001 certificaat door een leverancier is in voorbereiding.

10. Terugdringing emissies (o.a. CO₂-uitstoot)

Vanuit de zgn. CO₂ Prestatieladder wordt in toenemende mate aandacht gevraagd voor maatregelen die zijn gericht op de projecten en in de keten. Bedrijven worden daarbij concreet uitgedaagd om aanpassingen door te voeren die leiden tot CO₂ reductie binnen de projecten. Als resultaat van een scope 3 analyse zijn voor Heijmans Infra de volgende 4 categorieën geïdentificeerd met de meest materiële CO₂ emissies:

- Betonmortelbedrijven
- Betonproducten leveranciers
- Transportbedrijven
- Grond-, weg- en waterbouwbedrijven

Om te voldoen aan de eisen breiden we de samenwerking met de ketenpartners binnen deze 4 categorieën verder uit. Gezamenlijk worden per categorie maatregelen geformuleerd en geïmplementeerd. De maatregelen zullen uiteindelijk vertaald gaan worden in minimum eisen waaraan alle leveranciers moeten voldoen. Het door leveranciers jaarlijks presenteren van hun geverifieerde CO₂ footprint (scope 1, 2 & 3 conform ISO 14064 en GHG protocollen) zal daarbij worden opgenomen als standaard eis bij het aangaan een raamovereenkomst.

Facilitaire diensten worden per definitie CO₂ neutraal ingekocht.

De door Heijmans gecontracteerde vervoerders worden gescreend v.w.b. de emissienorm van de dieselmotoren van hun actuele wagenpark en gestimuleerd om voor Heijmans standaard schonere en energiezuiniger vrachtwagens in te zetten.

Bij aanschaf van nieuw materieel stellen we de hoogst mogelijke emissienorm als maatstaf, daarnaast spelen mogelijkheden tot verlaging van het brandstofverbruik en geluidsemissie in de praktijk een grote rol.

Voor het rijdend wagenpark met geel kenteken (personenauto's) is in 2010 de doelstelling vastgesteld om minimaal 80% van het wagenpark te laten voldoen aan energielabel A of B. Eind 2013 bedroeg dit percentage reeds 94%. In 2014 is Heijmans vervolgens gaan sturen op een maximering van de CO₂ uitstoot per autocategorie met als doelstelling om ultimo 2015 een CO₂ reductie behaald te hebben van 5% op basis van de gemiddelde CO₂ uitstoot conform de fabrieksnorm, d.w.z. van gemiddeld 114 naar 108,3 gram CO₂ per kilometer. Eind 2015 werd met een gemiddelde van 106 gram CO₂ per kilometer ook deze doelstelling ruimschoots gehaald.

Voor het rijdend wagenpark met grijs kenteken (bestelauto's) heeft standaardisatie plaatsgevonden op basis van een beperkt aantal merken en modellen met een zo'n laag mogelijk CO₂ uitstoot. Sinds 2011 worden deze voertuigen voorzien van een Ecodrive systeem, een intelligent rijgedragsstimulator waarmee de maximum snelheid, acceleratie en het toerental per versnelling kunnen worden aangepast, om zo een CO₂ besparing te realiseren. In 2014 is er vervolgens gestart met de invoering van blackbox

systemen voor ritoptimalisatie en verdere brandstofbesparing. Op basis van metingen is gebleken dat er een besparing op brandstofgebruik van 4% structureel behaald wordt na het inbouwen van de blackbox.

In 2015 is een pilot uitgevoerd met als doelstelling het aantal kilometers per liter brandstof te verhogen. Daarbij zijn bestuurders die ver boven het gemiddelde brandstofverbruik uitkomen op hun rijgedrag aangesproken; dit leverde een directe besparing op van gemiddeld 4% verbruik voor deze doelgroep. Voor de bedrijfswagens is gemeten wat de invloed is van lading. Uit het onderzoek is gebleken dat iedere 100 kg gewicht, 4% invloed heeft op het brandstofverbruik. Op basis daarvan zijn acties uitgezet om de bestuurders van bedrijfswagens onnodige lading zoveel mogelijk te laten beperken en zijn opruimacties uitgevoerd.

In het najaar van 2015 is een pilot uitgevoerd om andere vormen van mobiliteit, zoals openbaar vervoer, elektrische auto's, e-bikes in de praktijk te toetsen. De resultaten van deze pilot zullen worden beoordeeld en verwerkt in het mobiliteitsbeleid van Heijmans voor 2016.

11. Energiegebruik en -verbruik

Ten behoeve van de energievoorziening van de eigen kantoor- en bouwlocaties wordt groene elektriciteit ingekocht. Er is in de afgelopen jaren een reductie van 15% van het verbruik op de kantoorlocaties gerealiseerd, in absolute zin en gemiddeld per werkplek. Een energiemanagement systeem meet voortdurend de verbruiken op de kantoorlocaties en bij afwijkingen worden direct maatregelen getroffen. Er is gewerkt aan een innovatieve werkwijze om op kleinere locaties zonder "slimme" meters toch effectief data te verzamelen, waarmee sturing op reductie van energieverbruik mogelijk gemaakt is. In 2015 is er een onderzoek gestart naar alternatieven voor gasgestookte installaties en maatregelen om het rendement van bestaande installaties te verhogen. In 2016 zullen stappen gezet worden naar de vergroening van de inkoop van gas. Bij aanschaf van nieuwe kantoorapparatuur is energieverbruik een belangrijk selectie criterium. Op steeds grotere schaal wordt energiezuinige LED verlichting toegepast, zowel voor de kantoorlocaties als op de werven en bouwplaatsen van Heijmans. Op de eigen locaties die lang in gebruik zullen blijven en waarvoor het rendabel is, is het beleid om op deze locaties op de daken zoveel mogelijk zonnepanelen te installeren, waardoor de hoeveelheid in te kopen energie aanzienlijk wordt teruggedrongen. Op de kantoorlocaties Hoogeveen en Veenendaal is dit reeds gerealiseerd.

Ook voor de asfaltcentrales is door Heijmans Procurement een belangrijke bijdrage geleverd voor de reductie van het energieverbruik en door de inkoop van groene elektriciteit geleverd door Nederlandse windmolens.

Door een unieke combinatie van een energiezuinig productieproces en een hoog percentage hergebruik van oud asfalt behoort het zgn. "Greenway LE" van Heijmans tot de meest milieuvriendelijke asfaltsoorten van Europa. Het asfalt wordt geproduceerd bij een lage temperatuur, 105°C in plaats van 160 °C voor traditioneel asfalt. Dit leidt tot een energiereductie van ca. 25% en de daarbij behorende reductie van CO₂, NO_x en andere emissies. Daarbij wordt tot wel 60% oud asfalt gerecycled, hetgeen mogelijkheden schept tot een forse reductie op het volume in te kopen originele grondstoffen.

12. Beperking transportbewegingen en bouwlogistiek

Binnen de organisatie werkt Heijmans Procurement voortdurend aan bewustwording om bij de korte en langere termijn planning van projecten rekening te houden met mogelijkheden tot reductie van het aantal transportbewegingen. Voor projecten wordt concreet gekeken naar de mogelijkheden tot logistieke samenwerking. Inmiddels wordt er op het gebied van logistiek in toenemende mate gebruik gemaakt van andere samenwerkingsvormen zoals met technische groothandels en bouwmaterialen handels- en distributiebedrijven. Het aantal vrachtwagenbewegingen voor de aanvoer van producten wordt op deze wijze beperkt, terwijl de tijdige beschikbaarheid van de producten sterk verbetert en de kans op faal- en stilstandkosten sterk wordt verlaagd. Voor de Heijmans conceptwoningen wordt onderzocht hoe we in samenwerking met de voorkeurlieferanciers de totale logistieke keten kunnen optimaliseren. Voor projecten wordt gericht gezocht naar prefab oplossingen, hetgeen het aantal transportbewegingen ook sterk reduceert.

Voor binnenstedelijke projecten eisen meer en meer gemeenten een gecombineerde levering van de benodigde materialen vanuit een overslagpunt aan de rand van de stad, waarbij het binnenstedelijke transport in de daartoe aangewezen milieuzones georganiseerd uitsluitend met vrachtwagens met Euro-4, 5 of 6 dieselmotoren wordt. Hiervoor werkt Heijmans samen met partners die beschikken over passende oplossingen.

13. Social Return On Investment (SROI)

Heijmans is ontwikkelpartner van PSO-Nederland en ondersteunt daarmee actief de opzet van de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO). De PSO maakt de mate waarin een bedrijf bijdraagt aan werkgelegenheid voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie ('socialer ondernemen')

meetbaar. Het doel van de ontwikkelpartners is om via toepassing van de PSO meer mensen duurzaam in te zetten in het arbeidsproces..

Heijmans stimuleert het beleid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te betrekken in haar projecten. Zo worden door Heijmans voor specifieke montage en revisiewerkzaamheden sociale werkplaatsen ingezet. Waar mogelijk wordt er gezocht naar de mogelijkheden om eisen van principalen ook door te kunnen gaan leggen naar leveranciers en onderaannemers. Onderaannemers worden hierop gescreend.

In 2015 zijn er in dit verband een aantal specifieke partijen voor het inlenen van personeel gecontracteerd, o.a. voor verkeersregelaars en bouwplaats personeel.

14. Gebruik stofvrije (hand)gereedschappen

Kwartsstof, dat vrijkomt bij de bewerking van steenachtige bouwmaterialen, kan leiden tot zeer ernstige gezondheidsrisico's voor de hierbij betrokken werknemers. Heijmans heeft in 2013 de intentieverklaring "Gebruik stofvrije (hand)gereedschappen" ondertekend, waarmee Heijmans toezegt om het stofvrij werken in de bouw als uitgangspunt te nemen bij de uitvoering van het werk, ook waar het uitbesteding betreft aan onderaannemers. Stofvrij werken wordt daarom bindend voorgeschreven aan onderaannemers.

Specifieke eisen vanuit opdrachtgevers

Los van Heijmans' eigen standaarden en procedures op het gebied van duurzaamheid kunnen opdrachtgevers op deelgebieden verdergaande eisen stellen die doorwerken in de inkoop van onze producten. Heijmans juicht deze ontwikkeling toe. Het is een duidelijk gegeven dat opdrachtgevers blijvend en in toenemende mate aandacht vragen voor duurzaamheid en deze ook omzetten in gunningscriteria. Voorbeelden hiervan zijn: CO₂-Prestatieladder, BREAAAM, EMVI, AgentschapNL criteria (PIANOO), ISO 26000, de Energie Prestatie Norm in de woningbouwsector, bestekseisen en aanvullende eisen van opdrachtgevers. Deze dragen er in sterk toenemende mate toe bij, dat Heijmans op zoek gaat naar meer duurzame oplossingen voor inkoopvraagstukken. Leveranciers die niet in staat zijn te voldoen aan deze eisen, vallen buiten de leveranciersselectie. Vanuit door Heijmans aangedragen overwegingen op het gebied van „total cost of ownership" raken opdrachtgevers, ondanks andersluidende eisen in het bestek of aanvullend op het bestek, in toenemende mate geïnteresseerd in energiezuinige LED verlichting, installatie van zonnepanelen, energiezuinigere liften en installaties, enzovoorts.

Verdere verduurzaming inkoop producten

In 2016 worden voor iedere categorie producten en diensten de daarvoor relevante zaken met betrekking tot duurzaamheid nader uitgewerkt om op die manier concreet te bepalen welke duurzaamheidscriteria het meest materieel zijn voor de betreffende productgroep en te borgen dat die zullen worden gehanteerd als selectie criterium. Het aspect "duurzaamheid" zal daarmee een integraal onderdeel gaan vormen van de inkoopstrategie per productgroep. Voor de facilitaire inkoop wordt hier al op gestuurd. Hiermee loopt Heijmans vooruit op de implementatie van de ISO 20400 norm (waarschijnlijk begin 2017), die gericht is op duurzaam inkopen.

Ketenintegratie en BIM

Heijmans Woningbouw past ketenintegratie al nadrukkelijk toe bij haar onderscheidende en succesvolle concepten Heijmans "Huismerk" en Heijmans "Wenswonen", waarbij de projecten met een vaste groep partners en comakers worden uitgevoerd. Ketenintegratie vergroot tevens de invloed van Heijmans op het verduurzamen van de bedrijven waarmee ze samenwerkt en de ketens waarin ze actief is. Bij de inkoop van bijvoorbeeld beton wordt in samenwerking met constructeurs en producenten onderzoek gedaan naar nieuwe samenstellingen die er toe kunnen leiden dat betonconstructies lichter (en dus met minder volume) kunnen worden uitgevoerd. Met enkele leveranciers zijn innovatieprojecten opgestart die antwoorden bieden op vragen van opdrachtgevers naar duurzamere oplossingen voor hun projecten. Daarnaast past Heijmans voor haar projecten in toenemende mate BIM (Bouw Informatie Model) toe, hetgeen o.a. ook duurzame en innovatieve samenwerking in de keten stimuleert en bijdraagt aan efficiëntere bouwprocessen. Hierdoor wordt ook sneller en doelmatiger gewerkt door onze toeleveranciers en onderaannemers en worden faalkosten gereduceerd. Hierdoor ontstaat steeds vaker een duurzame projectoverstijgende samenwerking met innovatieve partners. Door het vastleggen van productinformatie in BIM is het mogelijk om hergebruik van materialen te bevorderen; daarmee biedt BIM een goede ondersteuning i.v.m. de circulaire economie. Van leveranciers zal daarom in toenemende mate verwacht worden, dat zij in de verschillende fases van een project in staat zullen zijn om de voor BIM noodzakelijke data op een passende wijze aan te leveren.